

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 23 januari 2023

Onderwerp: Onderzoeksrapport Randstedelijke Rekenkamer 'Bouwen aan regie'
Onderzoek naar de provinciale rol op het gebied van wonen

Bijlagen:

- Onderzoeksrapport Randstedelijke Rekenkamer
- Brief Randstedelijke Rekenkamer aan PS
- Ontwerpbesluit

1. Inleiding

Door de Randstedelijke Rekenkamer is een onderzoek uitgevoerd. Er is gekeken naar de wijze waarop de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland invulling en uitvoering geven aan hun rol met betrekking tot fietsbeleid.

In het voorliggende onderzoeksrapport Fietsbeleid zijn de bevindingen en conclusies ten aanzien van de provincie Noord-Holland opgenomen en worden aanbevelingen gedaan. Provinciale Staten wordt voorgesteld deze aanbevelingen te onderschrijven.

2. Conclusies en aanbevelingen

De centrale onderzoeksvraag is: *Op welke wijze hebben de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland hun fietsbeleid vormgegeven en in hoeverre sluit de uitvoering van de doorfietsroutes aan op het behalen van de doelen?*

De centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in zes onderzoeksvragen:

1. Hoe heeft de provincie het fietsbeleid vormgegeven?
2. In hoeverre zijn de doelen en prestaties voor wat betreft de doorfietsroutes gerealiseerd?
3. In hoeverre past de provinciale rolinvulling in de uitvoering van de doorfietsroutes bij de doelen?
4. In hoeverre zijn de beschikbare middelen besteed, dan wel gereserveerd?
5. Wat zijn de voornaamste obstakels bij het realiseren van doorfietsroutes? Hoe worden deze overkomen en wat kan daarin geleerd worden van andere provincies?
6. Hoe zijn PS geïnformeerd over de voortgang van de aanleg van doorfietsroutes?

Conclusie

Fietsbeleid algemeen

Het doel van de provincie Noord-Holland is dat de fiets in het jaar 2050 een nog belangrijkere rol speelt in de regionale mobiliteit van Noord-Holland: “Er is dan één compleet, herkenbaar en veilig netwerk van fietspaden”. De doelen en te behalen prestaties zijn grotendeels SMART-geformuleerd. Het is duidelijk welke instrumenten de provincie inzet om de doelen te bereiken. Het monitoren van de doelen is net van start gegaan. De invulling van de provinciale rollen is concreet opgenomen per actielijn. Er zijn middelen beschikbaar/gereserveerd, maar deze middelen zijn niet toereikend om de doelen en prestaties te behalen. De onderbouwing van het fietsbeleid is duidelijk en er wordt een duidelijke relatie gelegd met andere mobiliteitsopgaven. Het fietsbeleid is in lijn met de landelijke ambities, maar wordt vanuit een andere invalshoek benaderd. PS zijn actief betrokken geweest bij de totstandkoming van het fietsbeleid.

Beleidsuitvoering doorfietsroutes

De realisatie van de doorfietsroutes bevindt zich gedeeltelijk nog in de opstartfase. Het is onduidelijk of de doelen en te behalen prestaties voor de doorfietsroutes op schema liggen. De rollen van de provincie in de uitvoering van de doorfietsroutes passen grotendeels bij de doelen. De provincie pakt de regierol en is subsidieverlener. Voor diverse doorfietsrouteprojecten zijn er middelen beschikbaar/gereserveerd. Obstakels bij de realisatie van doorfietsroutes zijn duidelijk in beeld en er wordt actie ondernomen om deze te overkomen. De informatievoorziening aan PS vindt deels tijdig, begrijpelijk en volgens afspraak plaats.

Aanbevelingen

1. Concretiseer in hoeverre de fietsroutes een bijdrage leveren aan het aandeel actieve verplaatsingen en formuleer deze meetbaar, zodat nagegaan kan worden of deze prestatie wordt behaald.
2. Breng middelen en ambities voor het regionale doorfietsroutenetwerk met elkaar in evenwicht.
3. Stel samen met de betrokken partijen een jaarlijks voortgangsoverzicht per doorfietsroute op.
4. Bewaak als provincie dat op lange termijn het totale doorfietsroutenetwerk gerealiseerd wordt.
5. Monitor hoeveel besteed wordt aan de afzonderlijke doorfietsroutes en hoeveel in totaal.
6. Breng middelen en ambities voor het regionale doorfietsroutenetwerk met elkaar in evenwicht.
7. Ga met gemeenten in gesprek over prioritering van bepaalde doorfietsroutes als de ambtelijke capaciteit van de provincie of de gemeente ontoereikend is.
8. Leg ervaringen vast en documenteer gevonden oplossingen van obstakels bij de doorfietsroutes, zodat soortgelijke obstakels in de toekomst sneller kunnen worden opgelost.
9. Ga op basis van de provincievergelijking na hoe van andere provincies geleerd kan worden bij het oplossen van obstakels bij de realisatie van doorfietsroutes.
10. Maak met PS afspraken over de voortgangsinformatie over doorfietsroutes.

3. Provincievergelijking

Overeenkomsten Noord-Holland met Flevoland, Utrecht en Zuid-Holland

1. Alle provincies hebben de invulling van hun rollen op het gebied van de fiets concreet in hun beleid opgenomen.
2. Alle provincies hebben hun doelen, te behalen prestaties en in te zetten instrumenten opgenomen in hun beleid.
3. Alle provincies hebben de onderbouwing van het fietsbeleid in hun beleidsstukken opgenomen.
4. Alle provincies leggen een duidelijke relatie met andere mobiliteitsopgaven en daaraan gerelateerde opgaven.
5. In alle provincies zijn Provinciale Staten betrokken geweest bij de totstandkoming van het fietsbeleid

Middelen fietsbeleid Noord-Holland

Het is duidelijk welke middelen beschikbaar/gereserveerd zijn voor het fietsbeleid (circa 72 miljoen euro tot en met 2027). Deze middelen zijn niet voldoende om de gestelde doelen en te realiseren prestaties te behalen.

Aansluiting fietsbeleid bij landelijke ambities en doelen

Het fietsbeleid van de provincie Noord-Holland sluit **gedeeltelijk** aan bij de landelijke ambities en doelen.

Stand van zaken snel-/doorfietsroutes Noord-Holland

De provincie ligt met betrekking tot het oplossen van 14 fietsknelpunten (die zicht gedeeltelijk op doorfietsroutes bevinden) niet op schema. Er zijn delen van 8 doorfietsroutes gerealiseerd of gaan binnenkort in uitvoering.

Rol provincie bij uitvoering snel-/doorfietsroutes Noord-Holland

De rollen van de provincie bij de uitvoering van de doorfietsroutes passen grotendeels bij de doelen.

Informatievoorziening aan PS Noord-Holland

PS zijn tot nu toe alleen via de voortgangsrapportages van het MRA geïnformeerd over de doorfietsroutes. Hierin worden echter niet alle doorfietsroutes die momenteel lopen in Noord-Holland besproken. De provincie geeft aan dat zij PS vanaf 2023 d.m.v. tweejaarlijkse voortgangsrapportages wil informeren over de doorfietsroutes.

Obstakels bij snel-/doorfietsroutes

Bij de realisatie van snel- of doorfietsroutes doen zich verschillende obstakels voor. Om te onderzoeken welke dit zijn, hoe provincies deze voor of overkomen en welke lessen ze hierbij van elkaar kunnen leren, zijn casussen onderzocht. Deze zijn beschreven in het onderzoeksrapport (pagina's 12 en 13).

4. Reactie van Gedeputeerde Staten

De Rekenkamer heeft haar onderzoeksbevindingen aan het college van Gedeputeerde Staten voorgelegd. Het college herkent zich in de conclusie en geeft aan dat zaken beleidsmatig goed zijn doordacht en vastgelegd. Tegelijkertijd herkent het college dat het (nog) ontbreekt aan voldoende middelen om uitvoering te geven aan de ambities en dat de monitoring van de doelen zich in de opstartfase bevindt.

De volledige reactie van Gedeputeerde Staten is opgenomen op pagina 14 tot en met 18 van het onderzoeksrapport. In het nawoord op pagina 19 gaat de Rekenkamer op deze reactie in.

5. Voorstel

De aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer bij het rapport Fietsbeleid zijn als besluitpunten opgenomen in het ontwerpbesluit met het voorstel deze te onderschrijven met de opdracht aan GS deze uit te voeren.

Namens de Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid,

Mevr. M.A-H. van Meerten-Kok, voorzitter Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid

Mevr. M.C.H. van Boheemen, griffier Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid

Ontwerpbesluit

Nr. 02-2023

Provinciale Staten van Noord-Holland;

- gelezen de voordracht van de Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid van 23 januari 2022;
- gelezen het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer, getiteld 'Fietsbeleid';
- gelet op de bespreking en het advies van de commissie M&B van 23 januari 2023;

besluiten:

GS op te dragen uitvoering te geven aan de volgende aanbevelingen:

1. Concretiseer in hoeverre de fietsroutes een bijdrage leveren aan het aandeel actieve verplaatsingen en formuleer deze meetbaar, zodat nagegaan kan worden of deze prestatie wordt behaald.
2. Breng middelen en ambities voor het regionale doorfietsrouten netwerk met elkaar in evenwicht.
3. Stel samen met de betrokken partijen een jaarlijks voortgangsoverzicht per doorfietsroute op.
4. Bewaak als provincie dat op lange termijn het totale doorfietsrouten netwerk gerealiseerd wordt.
5. Monitor hoeveel besteed wordt aan de afzonderlijke doorfietsroutes en hoeveel in totaal.
6. Breng middelen en ambities voor het regionale doorfietsrouten netwerk met elkaar in evenwicht.
7. Ga met gemeenten in gesprek over prioritering van bepaalde doorfietsroutes als de ambtelijke capaciteit van de provincie of de gemeente ontoereikend is.
8. Leg ervaringen vast en documenteer gevonden oplossingen van obstakels bij de doorfietsroutes, zodat soortgelijke obstakels in de toekomst sneller kunnen worden opgelost.
9. Ga op basis van de provincievergelijking na hoe van andere provincies geleerd kan worden bij het oplossen van obstakels bij de realisatie van doorfietsroutes.
10. Maak met PS afspraken over de voortgangsinformatie over doorfietsroutes.

Haarlem, 6 februari 2023

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,